

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

Din cauza vacanței Crăciunului, cu acest număr încheiem anul 1908. Numărul viitor va apare cu data de 1 Ianuarie 1909.

Tabla de materii pe anul 1908 s'a pus în lucrare.

Rugăm pe d-nii abonați rămași în întârziere cu plata abonamentului să ne trimită sumele datorite prin mandat poștal direct la Curierul Judiciar, București.

S U M A R

Relativ la dreptul de embatic, de d-l C. St. Bossie.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație, secția III: *Niță Jiltanu cu Ministerul Domeniilor*;

Idem: *Florea T. Fireanu cu Andrei Cornescu*;

Tribunalul Covurlui, secția II: *Consulul general al Turciei cu Elena Smirindî*;

Trib. jud. Dorohoi: *Eugenia Docan cu Elena Docan*.
 Un răspuns în afacerea anchetei dela Curtea de apel din Iași, de d-l Em. Cernătescu.

Relativ la dreptul de embatic

Dreptul de bezman, emfiteusă, sau embatic, despre care se ocupă art. 1415 din Codul civil, a dat naștere la o serie de controverse. Se știe că acest articol nu-și are corespondent în Codul civil francez, trimitându-ne la vechile noastre legiuri Caragea (partea III, cap. V) și Calimach (Art. 1506 și urm.).

S'a discutat mai întâi asupra naturii acestui drept: dacă e personal sau real. Răposatul Alex. Degré («*Scrieri juridice*» vol. IV, p. 235) susținea că soluțiunea acestei chestiuni depinde, în dreptul nostru actual, dela punctul de a se ști cum se considerau embaticurile noastre anterioare: ca sarcini reale sau ca obligațiuni personale? Aveau ele caracterul unor sarcini reale perpetue? În acest caz folosința embaticarului va constitui și sub legislațiunea actuală un drept real. Aveau ele, din contră, caracterul unor obligațiuni personale? Folosința embaticarilor va constitui și după legea în vigoare un drept personal și mo-

biliar. Doctrina și jurisprudența noastră s'au pronunțat în sensul că embaticul e un drept real. (D. Alexandresco: «*Dreptul civil român*», vol. II, ed. I, p. 428; C. Nacu: «*Dreptul civil român*», vol. I, p. 748; George T. Ionescu: «*Adnotațiuni la Codul civil*», art. 1415, p. 459 și urm.; Judec. ocol. Voinesti: «*Curierul judiciar*» No. 37/906; Trib. Buzău: «*Dreptul*» No. 79/907).

S'a admis, de asemenea, că bezmanarul poate exercita *nomine proprio* acțiunea în revendicare, acțiunea posesorie; asemenea că și poate ipoteca sau greva dreptul său de uzufruct, servituți, etc.; că și poate chiar înstrăina dreptul său (D. Alexandresco: «*Droit ancien et moderne dela Roumanie*», p. 230).

Exista, de asemenea, o serie de legi relative la răscumpărarea embaticurilor de la stat și dela unele stabilimente publice. Așa, «*Legea pentru înstrăinarea bunurilor Statului și răscumpărarea embaticurilor*» din 7 Aprilie 1889 (cu modificarea din 1902); apoi «*Legea din 14 Ianuarie 1906 pentru interpretarea art. 5 și 58 din Legea dela 7 Aprilie 1889*»; asemenea «*Legea din 27 Februarie 1870 asupra răscumpărării embaticurilor Casei Eforiei Spitalelor Civile, împreună cu Regulamentul acestei legi, etc.* S'a susținut că legiuitorul român consideră embaticul atât de deunător proprietății încât pentru acele proprietăți, cari plătesc embatic Statului, s'a dat drept embaticarilor de a răscumpăra oricând ar voi proprietățile deținute de ei, ficsându-se în același timp și prețul răscumpărării (legea sus citată din 7 Aprilie 1889 art. 58—72 inclusiv). Comunele și stabilimentele publice sunt, asemenea, autorizate a consimți la răscumpărarea embaticurilor ce li se plătesc (C. Nacu: op. cit., vol. III, p. 321).

Relativ la o asemenea răscumpărare e chestiunea de a se ști dacă străinii din comunele rurale pot răscumpăra locurile pe cari le stăpănesc în calitate de proprietari embaticari. Față de articolul 7, § 5, din Constituție trebuie să răspundem

negativ, numai românii, sau cei naturalizați români, având dreptul de a dobândi imobile rurale în România. Asupra înțelesului expresiunii «imobile rurale» s'a convenit, atât în doctrină, cât și în jurisprudența noastră, că aceste cuvinte indică imobilele situate în raza unei comune rurale, indiferent dacă ele consistă în pământuri de cultură, clădiri sau terenuri destinate pentru clădiri (C. Nacu: op. cit., vol. I, p. 171; D. Alexandresco: op. cit., vol. I, ed. II, p. 343; D. Neagu: «Cod. civil adnotat și comentat», vol. I, art. 11, No. 19, pag. 110; contra N. Basilescu: «Curierul Judiciar», No. 13/902, p. 111 și urm. în sensul că prin «imobile rurale» trebuie a înțelege numai moșile și pământurile țărănești, iar clădirile și terenurile destinate pentru clădiri, fie situate într-o comună urbană, fie într-una rurală, trebuiesc a fi considerate ca imobile urbane).

Odată elucidată această chestiune, să revenim la punctul nostru de mai sus, acela de a se ști dacă, față de art. 7, § 5, din Constituție, străinii din comunele rurale pot răscumpăra locurile pe care le stăpănesc ca embaticari. Repetăm că: nu. În adevăr, prin răscumpărare, embaticul, dintr-un contract de quasi-proprietate ce era, se transformă într-unul de proprietate completă, *plena proprietas*; așa că printr-o asemenea operațiune embaticarul se desbracă de titlul său de posesor precar, spre a se îmbrăca cu acel de proprietar definitiv, *dominus (corpus et animus)*, unind în persoana sa proprietatea folosului cu aceea a *ființei* lucrului (expresiuni proprii Codului Calimach).

Ne putem convinge ușor de aceasta, luând una din multiplele legi de răscumpărare a embaticurilor. S'o luăm pe aceea din 7 Aprilie 1889 care, în titlul II, se ocupa de asemenea răscumpărări. După ce, într-o serie de articole, fixează prețul răscumpărării, ajungem la art. 72 care spune: «După plata prețului se va libera proprietarului titlul de răscumpărare în forma prescrisă de articolul 53», iar acest articol 53 spune: «După plata tuturor..... se vor libera cumpărătorilor titlurile definitive de proprietate în schimbul celor provizorii, cari se vor înapoia.....». Deci actul de răscumpărare a embaticului, încheiat între embaticar și proprietar, conține un contract prin care acesta preschimbă posesiunea precară a bezmarnarului într-un drept deplin și definitivă proprietate (în acest sens: Curtea apel Buc., s. III/81; C. Christescu: «Cod civil adnotat» art. 1415 No 28, pag 803).

Să revenim la art. 7, § 5, din Constituție. Ce spune acest § 5? «Numai românii, sau cei naturalizați români, pot dobândi imobile rurale în România». Pe de o parte cuvântul «dobândi», de care se servă constituantul dela 1879, fiind ge-

neric și cuprinzând toate modurile de a câștiga proprietatea, iar pe de altă parte unul din modurile de dobândire a proprietății fiind și convențiunea (cumpărare, răscumpărare, etc., art. 644 din Codul civil), concluziunea la care ajungem e că străinii din comunele rurale nu pot răscumpăra locurile pe cari le stăpănesc ca embaticari. Poate, de și nu credem, s'ar invoca în părerea adversă alin. II, § 5, al articolului sus citat din Constituție, în virtutea căruia «drepturile până acum câștigate sunt respectate». Punctul acesta a fost destul de elucidat în sensul că prin «drepturi câștigate» legiuitorul constituant a înțeles proprietățile deja dobândite, iar nu drepturile ce străinii aveau după legile anterioare de a dobândi imobile rurale; așa că ei nu pot invoca dreptul câștigat de a cumpăra (sau răscumpăra) și astăzi imobile rurale (D. Neagu: op. cit., art. 11, No. 104, pag. 120).

* * *

Relativ la înstrăinarea dreptului de embatic s'ar putea, asemenea, pune chestiunea dacă un bezmarnar dintr-o comună rurală și-ar putea vinde în mod valabil dreptul său unui străin, un asemenea drept fiind susceptibil de înstrăinare, după cum am văzut mai sus.

Sunt la noi autori (C. Nacu: op. cit., vol. I, p. 169) cari s'au pronunțat negativ, sub motiv că se opune art. 7, § 5, din Constituție, întinzând totdeauna o asemenea prohibițiune și la dreptul de uzufruct și de uz.

Cred că o asemenea înstrăinare e admisibilă față de un străin. În adevăr, prin contractul care intervine, în primul rând, între proprietarul fondului și între embaticar, nu se strămută *plena proprietas* dela unul la celălalt, un asemenea contract fiind, precum spune d-l D. Alexandresco în scrierea sa citată: «*Droit ancien et....*», p. 230, ceva mai puțin ca o vânzare și mai mult ca o locațiune. Un contract *sui-generis*, care diferă de vânzarea propriei zisă, prin aceea că nu se transmite odată pentru totdeauna și pe un preț determinat proprietatea fondului, contract care diferă și de locațiune, prin faptul că se concedă pentru vecie sau pe un termen foarte lung (Judec. ocol. Mostiștea: «*Dreptul*», No. 6/907). Așa fiind, posesiunea embaticarului nu poate fi decât precară, dându-l având numai proprietatea *folosinței lucrului*, - aceea a *ființei* rămânând adevăratului proprietar. Ori, constituantul dela 1879 ce anume a interzis străinilor? Dobândirea imobilelor rurale, înțelegând prin aceasta *deplina și definitivă proprietate*, iar nici decum celelalte drepturi reale cari se pot exercita asupra unui imobil rural, cum sunt: uzufructul, uzul, embaticul, ipoteca, privilegiul, etc.,

asa numitele desmembrăminte ale dreptului de proprietate.

S'a făcut o deosebire de către unii autori între diferitele drepturi reale, susținându-se că străinii nu pot dobândi un drept de uzufruct, uz, sau embatic, asupra vre-unui imobil rural, însă pot dobândi o ipotecă, o anticrează, un privilegiu, asupra unui astfel de imobil. Pe ce se bazează o asemenea distincțiune? Pe art. 471 din Codul civil?

Dar toată lumea e de acord că enumerarea cuprinsă în acest articol nu e limitativă, ci numai enunciativă, demonstrativă; de oarece sunt și alte drepturi reale cari sunt considerate ca imobile prin obiectul la cari se aplică, și anume: ipoteca, uzul, privilegiul, etc., așa că, dacă acest articol ar servi ca criteriu în chestiunea noastră, ar trebui ca străinii să nu poată exercita absolut nici un drept real, lucru pe care nu știu dacă l-a susținut cineva.

Poate că o asemenea distincțiune se bazează pe interpretarea intențiunii constituantului? Din nimic nu reiese că constituantul dela 1879 a avut intențiunea de a face o asemenea distincțiune.

În rezumat, sunt de părere că un embaticar dintr-o comună rurală își poate înstrăina dreptul său către un străin, bine înțeles în știință pe proprietarul fondului, a *finței lucrului* și îndeplinind toate celelalte formalități cerute de Codul Calimach pentru embaticurile din Moldova.

Adăugăm că, în ceea ce privește *plena proprietas*, art. 7, § 5, din Constituție nu trebuie a fi considerat ca o simplă declarare de principiu, după cum s'a susținut, ci ca o lege obligatorie, născută din nevoile noastre politico-sociale, lege a cărei atingere, în orice mod și sub ori și ce formă, ar îndreptăți pe orice român să repete înțeleptele cuvinte: *Caveant consules, ne quid detrimenti republica capiat.*

Drănceni (Fălciu)

C. ST. BOSSIE
Magistru

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 18 Iunie 1908

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Niță Jitianu cu Ministerul de domenii

Legea de urmărire.—Contestațiune la urmărire. — Se poate discuta pe această cale validitatea titlului în baza căruia se face urmărirea?—(Art. 1 din Legea de urmărire).

Statul nu poate să urmărească, după Legea de urmărire decât în baza unui titlu, și, deci, instanțele judecătorești sunt ținute să discute validitatea acestui titlu când partea urmărită îl contestă.

Rolurile formează pentru Stat un titlu legal de

împlinire, însă numai atunci când ele vor fi întocmite în conformitate cu lucrările comisiunilor comunale și de apel, și în baza hotărârilor pronunțate de acestea contradictor cu contribuabilul sau cel puțin legalmente citat.

Prin urmare, se violează art. 1 din Legea de urmărire, când tribunalul decide că numai pe cale principală se poate discuta titlul în temeiul căruia se face urmărirea, și nu și pe cale de contestație la urmărire.

Deciziunea 181/908.—Casată, în urma recursului făcut de Niță Jitianu, sentința Tribunalului Buzău No. 289/907, dată în proces cu Ministerul de domenii.

Curtea

Ascultând pe d-l avocat P. Borg, în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat I. Boambă, în combateri;

Deliberând,

Asupra celor trei motive de casare, invocate de recurent:

I. «Violaarea art. 1 din Legea de urmărire.

«Legea de urmărire, fiind o lege specială ea trebuie să se aplice numai la cazurile expres prevăzute printr'însa. Ori, articolul 1 din această lege prevede aceste cazuri și specifică că ea se aplică numai la datorile rezultând din roluri, contracte și alte acte legale și necontestate de datorii către Stat.

«În cazul nostru Statul pretinde că are să primească o sumă de 1351 lei, bani 50, plata embaticului unei vii, fără să prezinte contractul sau actul legal, din care ar rezulta această datorie și care singur ar constitui un titlu legal de urmărire, așa că noi suntem urmăriti fără titlu».

II. «Exces de putere și violarea art. 1169 din Codul civil.

«Tribunalul violează art. 1169 din Codul civil, de oarece nu numai că admite ca bună afirmarea Statului că ar avea să primească suma pentru care ne urmărește, fără să-l oblige a dovedi afirmațiunea sa, dar pune în principiu, că: pe cale de contestațiune la executarea făcută în baza Legii de urmărire nu se permite discuțiunea titlului în temeiul căruia se face urmărirea, comișând cu aceasta un exces de putere».

III. «Eroare grosieră.

«Tribunalul confundând rolurile de contribuțiuni, prevăzute în art. 1 din Legea de urmărire cu registrul de debit al perceptorilor, în cari se trec toate sumele ce Statul crede că e în drept a lua dela orice persoană și în care nu sunt trecute cu nici o formă prevăzută de lege: apoi că sumele trecute în aceste registre nu formează un act legal de datorii».

«Apoi pretind că Statul a probat că noi am plătit diferite sume pentru achitarea embaticului; aceasta este inexact de oarece sumele ce s-au încasat pe nedrept au fost depuse la Casa de depuneri și consemnățiuni, pe lângă alte contestațiuni ce am făcut la alte urmăriti tot pentru plata de embatic al acestei vii și cari contestațiuni sunt pendente în apel la tribunal; astfel că tribunalul nu a comis numai o eroare grosieră, a făcut și o denaturare de acte».

Având în vedere că, din sentința supusă recursului, rezultă că Niță Jitianu, recurentul de azi, fiind urmărit de Stat pentru plata sumei de lei 1351, bani 0, datoriti din embaticul unei vii din dealul Jugureni, a făcut contestație la Administrația financiară jud. Buzău; că respingându-i se contestațiunea prin procesul-verbal din 14 Decembrie 1906, numitul a făcut apel la tribunal;

Având în vedere că recurentul a contestat înaintea tribunalului existența titlului Statului pentru urmărirea sumei de lei 1351, bani 50, ca plată de embatic; iar tribunalul a respins apelul, pe motiv că nu pe calea contestațiunii la urmăriti făcute după Legea de urmărire, ci numai pe cale principală se poate discuta titlul în temeiul căruia se face urmărirea;

Având în vedere că, după art. 1 din Legea de urmărire, se vor urmări după această lege orice venituri neachitate la termen ale Statului, județelor, comunelor și diferitelor administrații sau stabilimentelor publice de binefacere, rezultând din roluri, contracte sau din alte acte legale de datorii;

Că din cuprinderea acestui text de lege reiese că urmărirea nu se poate face decât în baza unui titlu, și deci, instanțele judecătorești sunt ținute să discute validitatea acestui titlu, când partea urmărită îl contestă;

Considerând că, în speță, Statul invoacă ca titlu registru și rolul în care recurentul ar fi debitat cu suma ce este urmărit ca provenind din embatic;

Considerând că, în adevăr, rolurile formează pentru Stat un titlu legal de împlinire, însă numai atunci când ele vor fi întocmite conform Legii de constatare și percepere, art. 51, adică când vor fi întocmite în conformitate cu lucrările comisiunilor comunale și de apel, și în baza hotărârilor pronunțate de acestea contradictor cu contribuabilul, sau cel puțin legalmente citat;

Considerând că în speță, tocmai această legalitate a înscrisurii sale în roluri, și prin urmare, existența în sine a datoriei o contestă recurentul, că, așa fiind, tribunalul era ținut să intre în cercetarea ei;

Că el, respingând contestația recurentului, fără ca să cerceteze dacă embaticul cese urmărește de Stat a fost înscris în roluri în conformitate cu legea, a comis un exces de putere și a violat art. 1 din Legea de urmărire;

Că, așa fiind, motivul invocat de recurent este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

Audiența dela 24 Iunie 1908

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte
Florea T. Firean cu Andrei Cornescu

Autoritatea lucrului judecat. — Nulitatea hotărârii invocată ca lucru judecat — Opunerea acestei nulități pe cale de excepție — Admisibilitate.

Când se invoacă excepția lucrului judecat de una din părțile din proces, partea adversă este în drept a combate această excepție, opunând că hotărârea ce se invoacă ca lucru judecat este nulă și neavenită, ca una ce este pronunțată față cu o femeie măritată, neautorizată conform Codului civil.

Deci, săvârșește un exces de putere tribunalul când refuză să discute temeinicia obiecțiilor formulate contra autorității lucrului judecat, sub cuvânt că numai pe cale principală, iar nu și incidental, se poate declara nulă o hotărâre ce a dobândit autoritatea lucrului judecat.

Deciziunea 197/908. — Casată, în urma recursului făcut de Florea T. Firean, sentința comercială No. 358/908, a Tribunalului Ilfov data în proces cu Andrei Cornescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Dumitrescu, în combateri.

Deliberând.

Asupra motivului de casare, astfel formulat:

„Violarea art. 27 din Codul civil și exces de putere

„Am chemat în judecată, fiind măritată cu Tudor Firean, pe Andrei Cornescu a-mi plăti suma de 700 lei, datorată după o schimb. Neavând obținută autorizațiunea maritală nici în am dus la judecată așa că prin cartea sa de judecată Judecătoria Ocolului III din București, sub No. 13-2/907,

mi-a respins acțiunea ca nesustținută, rămânând atare hotărâre definitivă. Mai apoi am cerut și dobândit autorizațiunea justiției de a sta în judecată și astfel am pornit proces lui Cornescu în regulă pe baza zisei schimbii la Judecătoria Ocolului VII-lea din București. La aceasta mi s'a opus ca autoritate de lucru judecat acea carte sus menționată sub No. 1302/907, dar Judecătoria Ocolului al VII-lea prin cartea sa No. 1707/907, stabilind că la prima judecată eu nu am avut autorizațiunea maritală, decide că cartea invocată nu mi se poate opune ca autoritate de lucru judecat

„Cornescu, apelând cartea No. 1707/907, Tribunalul comercial de Ilfov mi-a respins acțiunea pe motiv că fără să fie trebuință a examina chestiunea autorizațiunii maritale eu nu aș avea drept să opun adversarului meu în mod incidental nulitatea unei hotărâri definitive. Noi credem că tribunalul nu avea dreptate, față de o nulitate care este de ordine publică și prin care mi se aduce o vătămare destul de însemnată să ne respingă dela un drept natural de apărare pe care-l puteam opune în orice stare a procesului, fie chiar și pe acela de excepție Tribunalul, neținând seama de acest drept legal de apărare, violează precizatul articol de lege și comite un exces de putere.

Având în vedere sentința No. 358 din 20 Martie 1908, pronunțată de Tribunalul Ilfov, secția comercială, supusă recursului;

Având în vedere că prin această sentință Tribunalul constată, în fapt, că recurenta Tudora Firean, având asupra lui Andrei Cornescu o creanță de 700 lei, constatăată prin schimb, a chemat în judecată pe debitorul său, înaintea judelei Ocolului III din București spre a fi condamnat la plata sumei în chestiune; că creditoarea fiind căsătorită și soțul său refuzându-i autorizațiunea maritală, nu a putut susține acțiunea intentată astfel ca acțiunea i s'a respins în lipsă, și cartea de judecată pronunțată a rămas definitivă prin expirarea tuturor căilor ordinare de recurs; că, mai târziu obținând autorizațiunea tribunalului, Tudora Firean a chemat din nou în judecată pe debitorul său în virtutea aceleiași schimbii; că debitorul opunând autoritatea lucrului judecat, judecătorul a respins această excepție argumentând că hotărârea ce se invocase fiind pronunțată față cu o femeie măritată neautorizată, este nulă și neavenită și, în consecință, a condamnat pe Andrei Cornescu la plata sumei indicată în schimb; că Andrei Cornescu, făcând apel, tribunalul infirmă cartea de judecată apelată și apără pe apelant de pretențiunea formulată în contră; că tribunalul își motivează sentința atacată cu recurs pe considerațiunea că o hotărâre, odată ce a dobândit autoritatea lucrului judecat, nu poate fi declarată nulă de cât pe cale de acțiune principală, iar nu în mod incidental, precum recurenta a cerut în instanță;

Considerând că este necontestat, în drept, că judecătorul acțiunii este și judecătorul excepțiunii; că tribunalul fiind chemat a judeca, în apel, acțiunea intentată de Tudor Firean, era în drept să judece și excepțiunea lucrului judecat, ridicată de Andrei Cornescu, că, în fapt, tribunalul a judecat această excepțiune, de oarece a admis autoritatea lucrului judecat invocată de apelant și, în temeiul acestei excepțiuni, a infirmat cartea de judecată apelată, dar a refuzat de a discuta mijloacele de apărare opuse de recurenta de astăzi acestei excepțiuni;

Considerând că este o adevărată nesocotire a dreptului de apărare ca, pe de o parte, tribunalul să admită un mijloc invocat de una din părți, iar pe de altă să refuze părții adverse dreptul de a combate mijlocul invocat; că din momentul ce Andrei Cornescu a crezut că poate opune hotărârea, de a cărei autoritate s'a prevalat, tribunalul nu putea admite excepțiunea fără a discuta temeinicia obiecțiilor formulate în contra excepțiunii ridicate; că procedând astfel tribunalul a comis un vădit exces de putere și, deci, motivul formulat este fondat;

Pentru aceste motive, Curtea casează.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI COVURLUI, S. II

Audiența dela 3 Decembrie 1908

Președinția d-lui CORNELIU BOTEZ președinte

Consulul general al Turciei cu Elena Smyrnindi

Jurnal No. 4820

Convenție consulară. — Supuși otomani. — Competința consulilor și celorlalți agenți consulari asupra averii supușilor lor în caz de deces al acestora în România. — Măsurile ce ei sunt în drept a lua asupra acestei averi. — (Art. 22 din convenția consulară cu Italia și art. 11 din Codul civil)

Convențiunea consulară cu Italia, identică cu convențiunea consulară franco-spaniolă, aplicabilă, conform uzurilor internaționale și supușilor otomani în România în baza clauzei națiunii celei mai favorizate, conferă consulilor și celorlalți agenți consulari o competență cu totul excepțională și restrictivă aplicabilă numai asupra averii mobiliare a supușilor străini și numai în cazul când creditorii consimt de bună voie a și lichida drepturile lor prin intermediul acestor.

Că o asemenea convențiune mărginindu-se a conferi consulilor dreptul de a lua măsuri de precauție și conservare asupra moștenirilor naționalilor lor, decedați în țara Română, nu derogă nici de cum la dreptul comun; că aparține românilor cari au drepturi de valorificat contra unui supus turc decedat în România de a lua, cu privire la moștenirea acestora, măsurile ce ar crede utile pentru ocrotirea drepturilor lor. Ei pot, în virtutea principiului de suveranitate a Statului Român și legii române, să ceară autorităților judecătorești române aplicarea și ridicarea sigiliilor și îndeplinirea oricărei măsuri necesare în scopul acestei ocrotiri.

Că acest principiu de suveranitate și de ocrotire pe care o acordă legea română poate fi invocat chiar și de supuși străini aflați în țară, cum și fi tutricea legală, aceasta în temeiul art. 11 din Codul civil, după care străinul se bucură în România de a avea drepturi civile de cari se bucură și românii, afară de cazul în care legea ar fi hotărât altfel, iar din convenția consulară sus menționată se vede evident că ea nu înțelege să derogă la această regulă, căci atribuie totdeauna competența Statului român, ori de câte ori ar fi în joc interesele supușilor săi cari ar pretinde drepturi în succesiune, sau, cum se exprimă textul francez din convențiune, ar face să valoreze în succesiune asemenea drepturi.

Tribunalul,

Având în vedere adresa d-lui Consul general al Turciei, sub No. 7875 din 1 Decembrie 1908, prin care, invocând dispozițiunile art. 22 din Convenția consulară cu Italia, cere a se reveni asupra jurnalului acestui tribunal, sub No. 4757 din 29 Noembrie 1908, prin care s'a recunoscut d-nei Elena Smyrnindi calitatea de tutrice legală a minorilor rămași pe urma defunctului ei soț A. Smyrnindi, supus otoman și totodată s'a delegat d-lui Jude de ocol ca, în asistența d-lui Consul general al Turciei, sau după ce îl va înștiința prealabil, să procedă la inventarierea și estimarea averii născutului defunct, în prezența și a delegatului fiscalului, după care va preda averea pe seama tutricii;

Având în vedere că d-lui Consul general, prin zisa adresă, contestă competența Tribunalului român de a regula această tutelă; că, pe de altă parte, tutricea legală, prin petiția înregistrată la No. 14082 din 29 Noembrie 1908, a cerut ca acest tribunal, potrivit legilor române, să procedă la ridicarea sigiliilor și îndeplinirea formelor legii, relative la inventarierea averii și predarea în seama ei ca tutrice. De asemenea, prin petițiunea înregistrată sub No. 14223, d-nii V. Stoiko-

vicz, Dickin & C-nie și Banca Comercială Română contestă competența d-lui Consul general turc, pe motivul că regularea succesiunii aparține Tribunalului român, întru cât în cauză există mai mulți creditori supuși români, cari pretind drepturi, cu această calitate a lor, în succesiune; că însăș aplicarea de sigilii s'a făcut atât după cererea d-lui Consul general turc, cât și cea a d-lui V. Stoikovicz, unul din creditorii mai sus menționați;

Având în vedere că Tribunalul, conexând toate aceste cereri și văzând că în cauză există un minor, în baza jurnalului No. 4800/908 a trimis lucrările d-lui prim-procuror al tribunalului local, spre a da concluziunile cerute de lege cu privire la chestiunea de a se și dacă competența pentru regularea tutellei defunctului A Smyrnindi aparține Tribunalului român sau se cuvine Consulatului turc; că d-lui prim-procuror, prin adresa sa No. 13916 din 3 Decembrie 1908, e de părere a se respinge ca neîntemeiată excepțiunea de incompetență, întru cât sunt în joc interese ale supușilor români, în cea mai mare parte cum sunt creditorii petiționari, întru cât și văduva defunctului, tutricea legală a minorei Caliopei Smyrnindi, care regularea succesiunii de către acest tribunal, iar interesele minorei rămase sunt tot în acest sens, și întru cât competența Tribunalului român rezultă din însuș textul Convențiunii noastre consulară cu Italia art. 22, al. VI, aplicabil în cauză;

Considerând că conform art. 22 din zisa Convenție, aplicabilă conform uzurilor internaționale și supușilor otomani în România, în baza clauzei națiunii celei mai favorizate, competența consulilor în materie de succesiune e îngrădită numai la următoarele cazuri: 1) Când un român va muri în țară străină sau un supus străin în România, fără a fi făcut testament și fără a fi numit executori testamentari; 2) Când moștenitorii, fie naturali, fie desemnați prin testament, ar fi minori incapabili sau absenți, și 3) Când executorii testamentari numiți nu s'ar afla în locul unde se deschide succesiunea;

În aceste cazuri consulii au competența de a procedea la aplicarea sigiliilor, formarea inventarului și lichidarea averii mobiliare, ori de câte ori nu se vor ivi împiedicări de natura acelor menționate în aliniatele V și VI al art. 22 din citata Convenție, adică ori de câte ori nu se prezintă creditori cari înțeleg a se îndrepta la autoritatea locală competentă pentru valorificarea drepturilor lor, sau când supuși ai țării, sau a unei a treia Puteri ar pretinde drepturi în succesiune, căci, în acest din urmă caz, se rostește art. 22, al. VI: «când s'ar ivi dificultăți provenite mai cu seama din o reclamațiune oarecare, ce ar da loc la contestațiuni, consulii neavând nici un drept de a termina sau rezolva aceste dificultăți, tribunalele țării vor fi competente, după cum le aparține, de a lua măsuri sau de a judeca», iar în prima ipoteză când sunt creditori, consulii sunt datori să remită autorității judiciare toate documentele, efectele sau valorile ce aparțin succesiunii, rămânându-le numai dreptul de a reprezenta pe moștenitorii absenți, pe minori și pe cei incapabili;

Având în vedere că de aci reiese că Convențiunea consulară cu Italia, identică cu Convențiunea consulară Franco-Spaniolă, în această privință conferă consulilor și celorlalți agenți consulari o competență cu totul excepțională și restrictivă, aplicabilă numai asupra averii mobiliare a supușilor străini și numai în cazul când creditorii consimt de bunăvoie a și lichida drepturile lor prin intermediul acestora;

Că o asemenea convențiune mărginindu-se a conferi consulilor dreptul de a lua măsuri de precauție și conservare asupra moștenirilor naționalilor lor decedați în țara română, nu derogă nicicând la dreptul comun; că aparține românilor, cari au drepturi de valorificat contra unui supus turc decedat în România, de a lua, cu privire la moștenirea acestora, măsurile

rile ce ar crede utile pentru ocrotirea drepturilor lor. Ei pot, în virtutea principiului de suveranitate a Statului român și Legii române, să ceară autorităților judecătorești române aplicarea și ridicarea sigiliilor și îndeplinirea oricărei măsuri necesare în scopul acestei ocrotiri;

Că acest principiu de suveranitate și de ocrotire pe care o acordă Legea română poate fi invocat chiar și de supuși străini aflați în țară, cum, în speță, e tutricea legală, aceasta în temeiul art. 11 din Codul civil, după care străinii se bucură în România în deosebire de celeaș drepturi civile de cari se bucură și românii, afară de cazurile unde legea ar fi hotărât altfel. Ori, din textul Convențiunii consulare mai sus pomenită, rezultă destul de evident că Convenția n'a înțeles să deroage la această regulă, de oarece atribuie tot deauna competența Statului român ori de câte ori ar fi în joc interese eventuale ale supușilor săi, cari ar pretinde drepturi în succesiune sau, cum mai bine se exprimă textul francez al celeaș Convenții (vezi T. Djuvara: «Tractate și Convențiuni», pag. 275) «ar face să valoreze» (faire valoir) în succesiune asemenea drepturi;

Având în vedere că e necontestat ca firmele comerciale V. Stoikovitz, Dickinson & Comp., și Banca Comercială Română cu sediul în România și supuse ale țării noastre, au a lua cea dintâi lei 8072, bani 80, cea de a doua lei 10 932 bani 05 și cea de a treia lei 52 00, cari reprezintă o parte foarte importantă a pasivului succesoral;

Că termenii Convențiunii fiind generali în redactarea lor, e clar că cuprind o derogatiune în favoarea creditorilor unei succesiuni, supuși români, sau ai altei țări; de oarece drepturile lor se exercită în succesiune, și cu acest caracter au a fi garantate de Legea română la a cărei aplicare se referă atât tutricea cât și zisii creditorii;

Că, dar, față de contestațiunile lor, ivindu-se serioase dificultăți în regularea succesiunii def. A. Smyrnindî, la care însuși Statul român e interesat în ce privește plata taxelor succesoriale, rezolvarea acestor dificultăți este de resortul justiției române, singura în drept de a lua orice măsuri în cauză și judeca, conform regulilor sale proprii de competență cu privire la toate interesele în contestațiune;

Că tot în acest sens al incompetenței consulilor față de principiile de suveranitate, s'a rostit și doctrina și jurisprudența străină (a se vedea Dalloz: «Jurisprudence générale», 1873, I-ere partie, page. 297 text și nota 2 și page. 298; Vincent et Edouard Pénaud: «Dictionnaire de Droit international privé», page. 851, No. 191 și urm., și «Pandectes françaises», t. XXI, page. 453, No. 1246 și urm.);

Pentru toate aceste considerațiuni și motive, redactate de d-l președinte, tribunalul găsește neîntemeiată adresa d-lui Consul general al Turciei, etc.

(ss) Corneliu Botez; G. Angelescu.

Grefier. (s) Petrovici

Observație. — Vezi asupra materiei rezolvată de Tribunalul de Covurlui importantul studiu: *Competința consulilor în România în afaceri de regulare de moștenire și de tutelă*, datorit dispoziției pene a d-lui Mandrea, președinte la Înalta Curte de casație, publicat în *Curierul Judiciar*, No. 43 din 7 Iunie 1901. (N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DOROHOI

Audiența dela 29 Septembrie 1908

Președenția d-lui I. T. LICIU, judecător

Eugenia Docan cu Elena Docan.

Autoritatea lucrului judecat — Hotărâri definitive ca fiind rezultatul unei simulațiuni între părți — Dacă asemenea hotărâri se pot anula de părți, fie pe cale principală, fie pe cale incidentală.

1. O hotărâre definitivă, chiar dacă nu conține adevărul, nu se mai poate reveni asupra ei, pentrucă o hotărâre definitivă are autoritatea lucrului judecat, nu fiindcă cuprinde adevărul, ei pentrucă are în favoarea sa prezumțiunea adevărului.

Prin urmare, nu se poate anula hotărâri judecătorești definitive, fie pe cale principală, fie pe cale de apărare, ca fiind rezultatul unei simulațiuni dintre părți.

Tribunalul, deliberând,

Având în vedere reclamațiunea înregistrată la No. 11916 din 11 Iunie 1905, prin care d-na Eugenia Docan intență acțiune în revendicare în contra mumei sale, d-na Elena Docan, spre a fi obligată a-i preda averea de moștenire mobilă și imobilă rămasă dela defunctul său părinte, Ion Docan;

Având în vedere incidentul ridicat de reclamanta Eugenia Docan, prin care cere a dovedi că o serie de hotărâri judecătorești definitive și executorii, intervenite între d-sa și d-na Elena Docan, sunt simulate și anume: decizia Curții de apel secțiunea I-a lași No. 43 din 28 Martie 1901, decizia Curții de apel secțiunea I-a lași No. 137 din 8 Decembrie 1897, decizia Curții de apel lași secția I-a No. 72/98, precum și o serie de alte hotărâri, tot definitive și executorii, iar altele intențate de diferiți creditorii ai reclamantei, în cari figurează atât reclamanta cât și pârta, tot definitive și executorii;

Având în vedere că reclamanta pentru a dovedi simulațiunea, cere proba testimonială ca, pe baza unei scrisori emanată dela pârta și datată din 17 Noembrie 1897, anexată în copie la dosar, să dovedească că toate aceste hotărâri sunt simulate;

Având în vedere, prin urmare, că reclamanta atacă niste hotărâri rămase definitive și executorii, intervenite între reclamantă și pârta, căutând să le înlăture, dăruș, ca a fi simulate; chestiunea ce urmează să se discute este — în drept — că hotărârile intervenite în urma înțelegerii frauduloase dintre părți, pot fi atacate și înlăturate de una din părți ca fiind rezultatul unei simulațiuni dintre părți;

În scurt, se poate, deci, prin exercițiul acțiunii în simulație, anula hotărâri judecătorești definitive, fie pe cale principală, fie pe cale de apărare, ca în speță, de către una din părțile cari figurează în hotărârea definitivă, ce se caută a se anula;

Interesul social cere ca hotărârile rămase definitive și executorii odată ce, adică, contestațiunile dintre părți s'au terminat prin judecată, să nu se mai poată repune în discuție. Este cunoscut principul că o hotărâre definitivă, chiar dacă nu conține adevărul, tot nu se mai poate reveni asupra ei; pentrucă o hotărâre definitivă, are autoritatea lucrului judecat, nu fiindcă cuprinde adevărul, ci pentrucă are în favoarea sa prezumțiunea adevărului: *ares judicata, pro veritate habetur*. Pe această considerațiune, de ordine publică se bazează prezumțiunea, și legea nu numai că n'a înscris, dar chiar refuză părților cari au figural într-o hotărâre judecătorească definitivă, orice acțiune de anulare a hotărârii. În acest sens se pronunță doctrina: P. Lacoste spune că prezumția de adevăr, pe care se sprijină orice ho-

tărire, având autoritatea lucrului judecat nu poate fi niciodată combătută prin proba contrarie (§ 784 «De l'autorité de la chose jugée, page 270), aceleași autor în susținerea aceluiași idei, — respectarea autorității lucrului judecat — este de părere că partea căzută în proces nu poate cere desființarea hotărârii, chiar invocând dolul părții adverse (aceleași folium, § 778, pagina 273);

În speță se pretinde că hotărârile intervenite între reclamantă și pârîtă ar fi rezultatul unui concert fraudulos, după urma cărui reclamanta lăsându-se să fie condamnată în favoarea pârteii și pârta să câștige toată averea rămasă dela defunctul Ion Docan, prin acest mijloc s'a căutat a se prejudicia pe creditorii reclamantei care s'a pus astfel la adăpost de urmărirea creditorilor;

Or și un alt autor — Planiol — se pronunță categoric că din partea părților contra unor asemenea hotărâri nici o acțiune în nulitate nu este posibilă (§ 336 «Droit civil» Volumul 2, pagina 111) — Laurent, în același sens vorbind de drepturile pe care le au creditorii, de a ataca hotărârile date în fraudă drepturilor lor, arată care este mijlocul de a le putea înlătura, fără însă să recunoască vreun drept părților de a putea cere anularea unor asemenea hotărâri, cari rămân neștergute și definitive «Droit civil» Volumul XVI, § 472, pagina 549);

Așa fiind, incidentul ridicat este inadmisibil.

Incidentul ridicat de reclamantă urmează să fie discutat și din următorul punct de vedere:

D-l I. C. Barozi, în calitate de procurator al lui Nusem M. Verner, prin petiția înregistrată la No. 5047 din 30 Iunie 1905, face înaintea Curții de apel Iași, secția I-a, cerere de revizuire asupra deciziei Curții secția I-a Iași, No. 168 din 13 Decembrie 1897, dată în procesul cu d-na Elena Docan și Eugenia Docan pentru urmărirea unor produse și unor vite aflătoare pe moșia Dămăcheni din județul Dorohoi, pentru îndeplinirea d-lui N. M. Verner cu o sumă de bani ce are a lua dela d-na Eugenia Docan. Curtea, prin deciziunea No. 168/1897, a anulat urmărirea ce o făcuse N. M. Verner asupra unei averi mișcătoare de pe Dămăcheni, declarând că atât moșia cât și averea mișcătoare este exclusivă proprietate a d-nei Elena Docan, întemeindu-se atât pe sentința Trib. Dorohoi No. 146/1897, cât și pe diferite alte acte prezentate de d-na Elena Docan, de unde Curtea a tras prezumția legală că averea mișcătoare, ce o urmărea N. M. Verner, era exclusivă proprietate a d-nei Elena Docan;

Cu această ocazie, între motivele de revizuire, invoacă și câtă a se sprijini, pentru revizuirea procesului său, și pe scrisoarea olografă a d-nei Elena Docan din 17 Noiembrie 1897, prin care se pretinde că d-na Elena Docan recunoaște că judecata urmată cu flica sa Eugenia Docan era simulată și făcută în scop de a frustra creditorii d-nei Eugenia Docan și că pe nedrept d-na Elena Docan și-a apropiat toată averea defunctului său soț Ion Docan;

În consecință, creditorul N. M. Verner, pe baza acestei scrisori, prin care se caută a se dovedi același lucru ca și astăzi prin incidentul ridicat, că toate judecățile urmate între d-na Elena Docan și d-na Eugenia Docan au fost simulate, cere ca, făcându-se revizuirea, Curtea să recunoască de bună și legală urmărirea făcută de N. M. Verner. La judecarea acestei cereri de revizuire, în instanță au fost chemate atât d-na Elena Docan, cât și d-na Eugenia Docan; iar Curtea, având în vedere cererea de revizuire și intrând în cercetarea ei, dă deciziunea No. 99 din 6 Decembrie 1905, deciziune rămasă definitivă și investită cu formula executorie;

Întrebarea este: ce efect are o asemenea hotărâre definitivă și executorie în privința debitorului, d-na Eugenia Docan? când creditorul, ce exercită acțiunile debitorului său contra terțiului, cheamă în judecată și pe debitor?

În ceea ce privește autoritatea lucrului judecat, este

evident că, dacă debitorul a pus concluzii sau s'a referit la concluziile creditorului său, hotărârea va avea efect și în contra sa; dar teoria generală admisă este că și chiar dacă debitorul a lipsit și terțiul a câștigat, respingându-se acțiunea intentată de creditor exercitând acțiunile debitorului său, debitorul odată pus în cauză, hotărârea ce se dă este opozabilă și lui (Gr. Păucescu: «Tratatul obligațiilor», Volumul I, pag. 320);

De unde rezultă că d-na Eugenia Docan fie direct, fie prin acțiunea oblică, cum e în speță, întemeindu-se în susținerea aceluiași cauze pe scrisoarea din 17 Noiembrie 1897, cerând proba testimonială pentru a dovedi aceeași simulație, nu mai poate reveni, cerând încă odată să se servească de această scrisoare și cu proba testimonială în completare, pentru a dovedi că judecățile urmate între d-sa și d-na Elena Docan sunt simulate, fiind lucru judecat, de oarece această a doua cerere are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și între aceleași părți;

Pentru aceste considerații și din acest punct de vedere incidentul urmează a fi respins și, prin consecință, și proba testimonială pentru dovedirea simulației;

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge, etc.

(ss) I. T. Liciu; D. Tomida.

(s) Grefier, G. I. Franc.

Un răspuns în afacerea anchetei dela Curtea de apel din Iași

Dăm loc mic la rate, după insistența d-lui Em. Cernătescu, consilier la Curtea de apel Iași, următoarei scrisori a d-sale:

Domnule Redactor,

Buna cuvință cere, simțul de dreptate comandă și legea (art. 493 din Codicele penal) ordonă ca ziarul care publică un articol prin care se aduce cuiva vreo învinuire, să publice și răspunsul învinuitului.

În *Curierul Judiciar* No. 65 din 9 Octombrie 1908, s'a publicat *Raportul comisiei însărcinate cu ancheta magistraților dela Iași*. Acest raport e o pată ce se aruncă asupra trecutului meu judecătoresc, pentru că din vorbele «Fără îndoială că Curtea, acordând liberarea, într-o cauză așa de gravă a uzat de o indulgență neexplicabilă (pag. 328)....» se deduce că lucrul se explică numai că ori s'au primit bani, ori s'a făcut hatâr; ori a fost un act de slugărie către vreun așa zis mare om, iar în ziarul *Vilforul* No. 329 din 8 Octombrie se spune că Ministrul Justiției în această afacere nu numai că nu a făcut un act de severitate excesivă, ci mai curând *act de cruțare*, ceea ce constituie o însușire calamitoasă, și la adresa magistraților învinuiți, și la adresa magistraților anchetatori și chiar la adresa ministrului care după citatul ziar a cocoșit afacerea și a preferit să terfelească întreaga magistratură decât să dea în judecată Înaltei Curți de casă pe cei vinovați.

Ca răspuns la acel raport, magistrații Curții au încheiat un proces-verbal, de pe care vă tri-

met o întocmai copie spre publicare, și de pe care o copie a fost trimisă d-lui Ministru al Justiției cu următoarea. adresă No. 10.141 din 9 Octombrie 1908 :

Domnule Ministru,

Punând în vedere d-lor judecători ai acestei Curți adresa d-v No. 22.441 cu anexele, Curtea în Secțiuni-Unite în ziua de 8 Octombrie și în lipsa a trei consilieri, D. Porfiriu, C. Grigoriu și S. Zăhărescu, ocupați cu prezidarea Curților cu jurați în județe, a încheiat procesul-verbal No. 6561, pe care cu o-noare îl înainteză în copie pe lângă aceasta, ca răspuns la sus menționata d-v adresă.

Bine voii, etc.

Prim-președinte (s) I. T. Burada

PROCES-VERBAL

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIUNI-UNITE

Aslăzi opt Octombrie 1908

No. 6561

Curtea convocată de d-l prim-președinte pentru a lua cunoștință de adresa d-lui Ministru al Justiției No. 22.441 din 3 Octombrie a. c. :

Văzând că prin acea adresă se atrage serioasa atenție a Curții de apel din Iași asupra indulgenței exagerate și uneori inexplicabile pe care ar arăta-o în aplicarea legilor penale și este invitată să pună mai multă severitate în judecarea infracțiunilor penale, oricare ar fi persoanele trimise în judecată el ;

Considerând că magistrații de orice grad, sunt depozitari ai suveranității naționale ; că în pronunțarea judecății lor și în aplicarea pedepselor ei nu pot avea altă călăuză decât spiritul de dreptate și conștiința lor ;

Considerând, că fără această suveranitate, neînflăcărită și netimorată, judecătorii nu ar putea să-și îndeplinească înalta misiune pe care o au în Stat ;

Considerând că, dacă Curtea ar fi putut rămânea indiferentă față de clevețiile din afară, ea nu poate, fără neschădere de prestigiu vătămătoare în prima linie ordinii sociale, să rămână nepăsătoare la bănușele de parțialitate ce reese din adresa d-lui Ministru al Justiției, căci d-sa ne recomandă mai multă severitate în judecarea infracțiunilor penale, oricare ar fi persoanele trimise în judecată, ca și cum Curtea ar fi făcut vreodată deosebire de persoane, lucru ce altminteruie nici nu este prevăzut în raportul comisiei de anchetă, care, din contră, constată că Curtea își face datoria și justiției și în original) ;

Că dacă, în afacerea Guttman, singurul caz concret accentuat, Camera de punere sub acuzare a pus în libertate pe prevenit pe cauciune de 10.000 lei, aceasta s'a făcut pentru că dânsul suferise deja închisoare preventivă, că instrucția era deja terminată, că faptul săvârșit de dânsul era de natură a nu putea atrage decât închisoare corecțională ;

Că prin urmare, nu poate fi vorba de indulgență neexplicabilă în cazul de față atunci când, chiar în materie de crimă, este admisă eliberarea pe cauciune de legea specială.

Iar subsemnații : Teodor Crivăț, Em. Cernătescu și Anton Suciu, cari am admis eliberarea pe cauciune, declarăm că nici odată nu am regretat și nici regretăm decizia ce am dat-o.

Față cu toate acestea, Curtea conștientă că și-a îndeplinit tot deauna datoria în limitele legilor și în deplină sa conștiință, fără a ținea vreodată seamă de orice considerațiuni extrinseci, fie în vederea persoanelor, fie în vederea curentelor ce au încercat a se face, neavând alt ideal și netinzând la alt țel decât

paza și stricta aplicare a legilor, pentru a garanta ordinea socială și a menține prestigiul magistraturii.

Însărcinează pe d-l Prim-președinte a comunica d-lui Ministru al Justiției, că va continua a-și îndeplini datoria și de acum înainte, ca și până în prezent, cu aceeași imparțialitate și că, în aplicarea pedepselor și proporționalizarea lor, va ținea seamă numai de împrejurările faptelor și de conștiința sa.

(ss) I. T. Burada, D. Sofian, Al. G. Hinna, T. Crivăț, E. Cernătescu, A. Suciu, D. Grigoriu, C. N. Buzdugan, G. Sturza

Sosind astăzi delă Roman, unde am prezidat Curtea cu jurați am luat cunoștință de conținutul acestui proces-verbal, și aderând în totul la el, îl subscriu.

10 Octombrie 1908

(s) C. Grigoriu

Fiind absent când s'a făcut prezentul proces-verbal, de oarece am prezidat Curtea cu jurați la Botoșani, ader în totul la cele cuprinse în el.

11 Octombrie 1908

(s) S. Zăhărescu

Subsemnatul fiind la Curtea cu jurați din județul Fălciu, când s'a încheiat acest proces-verbal și luând cunoștință de el, ader în totul la cele cuprinse în el.

13 Octombrie 1908

(s) D. Porfiriu

După cum vedeți, d-le redactor, acest proces-verbal e apărarea și răspunsul magistraților învinuiți, în general, și al meu în special, la citatul raport, și văzând că d-nia-voastră nici până acum nu l-ați publicat, fie că poate v-ați îndoit de veracitatea și exactitatea lui, fie că ați așteptat să vi se ceară aceasta, vă rog cu insistență a-l publica, pentru ca ziarul *Curierul Judiciar* nu e un ziar politic care să urmărească interesele unui partid și a unor persoane cu sacrificarea chiar a intereselor generale a Statului, ci e o revistă menită a trăi în veci și a fi consultată de generațiile viitoare, și nu vroi ca să fie dat ca pilda de judecător venal, hatârgiu sau slugarnic.

Intențiat pe simțul de dreptate și pe lege, cred că cererea mea va fi îndeplinită, și mulțumindu-vă anticipat pentru această îndatorire, vă rog să primiți, d-le redactor, asigurarea deosebitei stime ce vă păstrez.

10 Decembrie 1908

Em. Cernătescu

Consilier al Curții de apel din Iași

CADOU.

Cel mai bun cadou ce se poate da cu ocazia ANULUI NOU : studenților în drept, avocaților și magistraților, este **REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASATIE 1862—1906**, de d-l I. C. Borozzi, lucrare completă, care cuprinde 4 mari volume, **Prețul 74 lei** legate elegant în piele flexibilă peste tot ; broșat **lei 60.**

— **DREPTUL CIVIL, Alexandresco, 8** volume apărute. **Prețul 21 lei** volumul legat elegant, cu piele la cotor ; 18 lei broșat.

— **TRATAT DE DREPT COMERCIAL, 3** volume de d-l Gr. V. Maniu.

— **CODICILE DE ȘEDINȚA AL ROMÂNIEI** de d-l Ion Ph. Gheță.

Toate acestea și orice alte cărți de drept române și străine se pot procura contra-valoare, mandat sau ramburs dela *Codreanu*, ziarul *Curierul Judiciar*, București, 5 Calea Rahovei 5.